

Ontrafel je eigen stijl

Reader, les 4 Verbeeldingskracht

Ontrafel je eigen stijl is een cursus van Diana Bokje

Kijk voor meer informatie op
www.bokje.com

Copyright Diana Bokje

Inhoud

Contrast	4
Contrast in beeldelementen	4
Contrast in compositie.....	4
Contrast gevoelswaarde	4
Contrast in benadering	5
Ideecreativiteit	6
Stimuleren	6
Humor.....	6
Blokkades.....	7
Waarom niet?	7
<i>De schaamte voorbij</i>	7
<i>Alles is al gedaan</i>	7
<i>Bedreiging</i>	8

Contrast

Bauhaus docent Johannes van Iten zag contrast als basis voor de compositie. Met behulp van de beeldelementen kun je dit contrast aanbrengen. Bij weinig contrast ontstaat er een harmonieus beeld. Fotografen die de optimale balans in een foto nastreven, proberen de kijker te behagen. Het beeld straalt rust uit, alles klopt. Nu is de vraag of dat ook is wat de kijker zoekt in een foto. Michael Freeman zegt: "Het publiek wil iets opnieuw zien door de ogen van de fotograaf en voelt zich bedrogen als de fotograaf het alleen tracht te behagen. Te duidelijk zijn is in de fotografie een grotere zonde dan te vaag zijn. We houden ervan om te ontdekken en worden graag gestimuleerd. Onze geest vindt het leuk om verbanden te vinden en dingen op te merken die niet meteen duidelijk zijn. Kalenderplaten worden door een groot publiek gewaardeerd, maar hangen niet in musea omdat ze geen intellectuele uitdaging vormen." Ik denk dat de mate waarin je de kijker wilt behagen of prikkelen afhankelijk moet zijn van het doel wat je in je fotografie nastreeft. Een foto op een vakantiefolder moet zoveel mogelijk behagen. Witte stranden, wuivende palmbomen en een helderblauwe zee. Hoe cliché wil je het hebben? Toch zijn dit de foto's die mensen overtuigen een zovakantie te boeken. Wanneer je naar een museum gaat, wil je verrast worden. Je hoeft de foto's niet in één keer te begrijpen, als kijker mag je best even aan het denken gezet worden. Voor een documentair fotograaf ligt het weer anders. Hij heeft een boodschap die hij wil overbrengen. Om te communiceren moet hij voldoende prikkelen om de aandacht van de kijker te trekken, maar zijn foto's moeten ook duidelijk zijn anders brengt hij zijn boodschap niet over. We kunnen de kijker dus behagen door balans aan te brengen en prikkelen door onbalans te creëren. Door elementen tegen elkaar af te zetten ontstaat onbalans.

Contrast in beeldelementen

Contrast in helderheid

Contrast in kleur

Contrast in textuur

Contrast in onderwerp

Scherp	↔	versus onscherp
Beweging	↔	stilstand

Contrast in compositie

Repetitief	↔	Gevarieerd
Chaotisch	↔	Geordend
Statisch	↔	Dynamisch

Contrast gevoelswaarde

Schaduwrijk	↔	Zonnig
IJl	↔	Stoffelijk
Licht	↔	Zwaar
Slecht	↔	Goed
Eenvoudig	↔	Complex
Plezierig	↔	Onaangenaam
Intiem	↔	Afstandelijk
Actief	↔	Passief
Nuttig	↔	Nutteloos
Druk	↔	Kalm
Gelukkig	↔	Bedroefd
Ontspannen	↔	Gespannen

Serius	↔	Grappig
Gewelddadig	↔	Vriendelijk
Emotioneel	↔	Rationeel

Contrast in benadering

Voor de hand liggend	↔	Verrassend
Informatief	↔	Niet informatief
Duidelijk	↔	Subtiel
Oppervlakkig	↔	Met diepgang

Ideecreativiteit

De uitdaging voor iedere fotograaf is het kiezen van zijn onderwerp. Ton Hendriks schrijft in zijn boek *Beeldspraak* "Vanuit zijn persoonlijke bezieling kan een fotograaf zijn beelden laten spreken. Daarom is het onderwerp op zichzelf nog niet voldoende om een fotowerk emotioneel en inhoudelijk gewicht te geven. Een eigenzinnige, persoonlijke behandeling vanuit een specifieke invalshoek is net zo belangrijk."

Dat is mooi gezegd, maar hoe kom je aan een onderwerp en waar vind je die eigenzinnige en eigen invalshoek? Hendriks noemt als uitgangspunt identificatie en herkenning, verwondering en nieuwsgierigheid. De fotograaf herkent zijn eigen ideeën, interesses of zijn situatie en emoties in een onderwerp en identificeert zich hiermee. De werkwijze van fotografen is heel verschillend. De één zoekt zijn onderwerp via een methodische onderzoekende weg terwijl de ander zich liever laat leiden door intuïtie en gevoel. Ook een combinatie komt vaak voor. De fotograaf laat zich eerst leiden door zijn intuïtie en heeft een vaag idee wat hij wil maken. Vervolgens maakt hij het onderwerp concreet door onderzoek en analyse.

Alles valt of staat dus met een goed idee. Het vinden van ideeën is een creatief proces. Veel mensen beschouwen creativiteit als iets wat je hebt of niet hebt, maar dat is een misvatting. Iedereen is creatief. Het probleem bij de meeste mensen is zij hun creativiteit weinig gebruiken en het daarom is weggezakt. 98% van onze handelingen zijn routine en slechts 2% is creatief. Edward de Bono, de goeroe van het helder denken, onderscheidt artistieke creativiteit van ideecreativiteit. Ideecreativiteit gaat een stap verder dan artistieke creativiteit. Het helpt met denken en staat voor verandering, vernieuwing en waarde. Ideecreativiteit schept nieuwe mogelijkheden.

Stimuleren

Creativiteit heeft zeker ook met aanleg te maken, maar net als met veel dingen, kun je hier beter in worden door te trainen. Door training, structurering en systematische technieken toe te passen, kan iedereen creatief zijn. Een belangrijke voorwaarde voor creativiteit is dat je niet oordeelt. Geniet van het proces en benader je ideeën met een open mind. Vragen als Wat als? Waarom niet? En ik zou willen dat... kunnen je hierbij helpen. Net als bij elke training is oefening en het genieten en waarderen van wat je doet essentieel. Dit positieve gevoel uit zich in meer zelfvertrouwen wat zal leiden tot positieve reacties waardoor je zelfvertrouwen nog gesterkt wordt. Het boek 'Creativiteit géén kunst' van Lia Nijman en Jenny de Bode is daarvoor een goed startpunt. Het is een denk-, durf en doeboek voor het ontwikkelen van je creativiteit.

Humor

We moeten lachen om verrassende combinaties van woorden, betekenissen of situaties. De kracht van humor berust gedeeltelijk op diverse vooroordelen en vooropgezette meningen.

Wanneer we het perspectief veranderen door dingen om te keren, te vervormen of te overdrijven, schieten we in de lach. Humor volgt een asymmetrisch denkpatroon dat ook het model is voor creativiteit. Plotseling kijk je anders tegen iets aan en achteraf lijkt het logisch. Door voor een creativiteits sessie te lachen, open je de deuren in je geest waardoor je inspiratie binnen kunt laten.

Blokkades

Om je creativiteit te stimuleren, moeten er eerst een paar blokkades worden geruimd. De mens is een gewoontedier. We leven vaak volgens vaste patronen en gewoontes. Lopen we tegen een probleem op dan zijn we als snel tevreden als we één antwoord hebben gevonden. De oorzaak hiervan ligt bij het onderwijs. Op school leren we dat er één goed antwoord is op elke vraag. Dat is natuurlijk niet waar, er zijn vaak meerdere antwoorden mogelijk, alleen is dit niet altijd het antwoord dat de leraar wil horen.

Waarom niet?

© De Meisjes van Mooi

Kleine kinderen kunnen je horendol maken met hun 'Waarom vraag'. Waarom...en ook waarom niet? Kijk eens wat er gebeurt als je de wereld door hun ogen bekijkt. Probeer die verwondering weer eens op te roepen door je wat vaker af te vragen waarom? En vooral waarom niet? Je zult zien dat er een wereld van mogelijkheden voor je open gaat.

De schaamte voorbij

Veel mensen zijn bang om zich bloot te geven. Ze zijn bang dat anderen hun ideeën raar of stom vinden en schamen zich om hun creatieve uitspattingen te delen. Eén van de oorzaken hiervan is dat veel mensen zich direct fixeren op de tekortkomingen in de geopperde ideeën. "Ja, leuk plan, maar.....". Vaak vinden we plannen van anderen minder goed dan onze eigen ideeën. Veel constructiever is de zin "Ja leuk plan, en.....". Door open te staan voor de vondsten van anderen kom je samen veel verder. Bovendien stimuleert het ook je eigen creativiteit. Een goed idee ontstaat vaak uit het samenvoegen van meerdere bestaande concepten.

Alles is al gedaan

Een ander iets wat ik van veel fotografen hoor is: 'Alles is al gedaan'. Wanneer ik vroeger deze stelling dropte, riep mijn vader steevast: "Ja, maar niet door jou". Iedereen bekijkt de wereld op zijn eigen manier en gebruikt zijn eigen stijl om zijn visie op een onderwerp te geven. Daardoor kun je altijd een unieke foto maken. Ook al is het onderwerp nog zo vaak gefotografeerd.

Bedreiging

**ANGST VOOR
VERNIEUWING**

**IK BEN
VOORAL BANG
DAT ALLES
HETZELFDE BLIJFT**

Loesje

De laatste blokkade die we omver moeten gooien is onze diepgewortelde angst voor verandering. Een verandering in onze vertrouwde omgeving of situatie zien we snel als een bedreiging. Terwijl nieuwe omstandigheden ook veel nieuwe mogelijkheden creëren. Stap uit je comfortzone en geef jezelf hierbij alle ruimte om te dromen. Stel jezelf vragen als “Ik zou willen dat.....” en “wat als...”. Dit is een mooi startpunt om te kijken welke dromen je waar kunt maken.

